

K N J I Ž N A P O R O Č I L A

RAZGLED PO NOVEJŠIH GEOGRAFSKIH PUBLIKACIJAH O SLOVENIJI

Preletimo nekaj novejših izdanj tiste literature, ki utegne biti zanimiva za šolnike, posebno za pripravo šolskih ekskurzij.

V letu 1974 je Inštitut za geografijo univerze v Ljubljani izdal Geografsko bibliografijo Slovenije za leto 1972. Mehko vezani 61 strani obsegajoči zvezek, urejen približno tako kot predhodni, se naroča naravnost pri izdajatelju.

Založba Obzorja v Mariboru je l. 1975 izdala 218 strani debelo knjigo Vladimirja Bračiča "Ptujsko polje". Njen podnaslov je "Historično socialno geografska študija", vendar najdemo v knjigi podatke iz vseh področij geografije, tako da delno zasluži oznako monografije. V javnosti vzbuja Ptujsko polje zadnji čas zanimanje zlasti zaradi gradnje hidroelektrarne Formin ali Srednja Drava II. Večina prostora v knjigi pa je namenjena zgodovinskemu razvoju krajev in socialni sestavi prebivalstva.

Mladinska knjiga je tiskala in izdala zvezek z dolgim naslovom Zemljevid z italijanskimi in slovenskimi krajevnimi imeni v Furlaniji, Julijski Krajini in Benečiji in enakim naslovom v italijanskem jeziku. Avtor zemljevida je prof. dr. J. Medved. Na koncu zvezka je seznam slovenskih in italijanskih imen, vpisanih na karti.

Med rednimi publikacijami Slovenske matice za leto 1974 je izšla knjiga I. Gamsa Kras, zgodovinski, naravoslovni in geografski oris 360 strani.

Izdajatelja Turistkomerc v Zagrebu in Dolenjska turistična zveza v Novem mestu sta izdali l. 1974 žepno izdajo turističnega vodnika z naslovom "Po Dolenjski (105 strani). Pred abecednim turističnim opisom krajev so opisi dolenjske zgodovine in njen prispevek k umetnosti ter tudi pregled gospodarstva s turizmom. V zbirki Kulturni in naravni spomeniki Slovenije je zadnji čas izšlo več žepnih zveščičev, v katerih najdemo tudi marsikatero geografsko zanimivost. To velja za 45. zvezek - Radovljica, za 48. zvezek - Arheološko Novo mesto, zlasti pa za knjižico Smarnogorska Grmada. V slednji je opis gozdne vegetacije ob poti, ki je posebno markirana in ki vodi iz Vikerč čez Grmado in Sedlo ter po njeni severni strani nazaj v Vikerče. V knjižici je opis gozdne sestave po opazovališčih, ki so na terenu označena s številkami. Ekskurzija po tej poti je koristna zlasti za ljubljanske srednje šole, katere dijaki si želijo poglobljenega znanja o gozdu in gozdnih drevesih. Po geoloških vodnikih smo dobili tako tudi prvi gozdarski vodnik, za katerega je teren označen, a ne še opisan v tiskani besedi, v Sloveniji samo še nad gradom Bistvo. Kdaj bomo tako dobili podobne geografske vodnike?

Iz območja zbornikov si najprej oglejmo naslove teh o slovenskih regijah. O zborniku Voglajnsko-soteljska Slovenija (glavni urednik dr. M. Žagar, izdalo Geografsko društvo Slovenije ter skupščini občin Šmarje pri Jelšah in Šentjur, 235 strani, naroča se pri Geografskem društvu Slovenije) ne bomo mnogo govorili, ker številni geografi poznajo njegovo vsebino. Obsega namreč referate z devetega zborovanja slovenskih geografov v Rogaški Slatini l. 1973. Čeprav spada knjiga v vsako šolsko in geografsko knjižnico, je dosedanji uspeh pri prodaji pod pričakovanjem.

XXI. knjiga Loških razgledov (izdaja Muzejsko društvo v Škofji Loki, letnik 1974, 324 strani) je na tradicionalno visoki strokovni ravni. Izmed številnih prispevkov naj opozorim le na dva, na študijo o razvoju (pretežno kvartarnega) reliefnega oblikovanja (M. Šifer) in študijo o Gorenji vasi (F. Planina).

Po drugi številki Geographice Slovenice (Geografski simpozij o Severovzhodni Sloveniji, 1973) je v letu 1974 izšla še tretja številka: "Socialnogeografski aspekt socialnega razlikovanja med slovenskimi pokrajinami" (182 strani, dobi se pri Geografskem inštitutu). Knjiga je posvečena 10. letnici Inštituta za geografijo univerze in obsega referate z geo-

grafskega simpozija, ki je bil dec. 1972 v Ljubljani. 16 prispevkov geografov nudi dragocer, vir za poznavanje družbenogeografskih procesov slovenskih pokrajin kot tudi nekaterih regij.

Celjski zbornik 1973-1974 je izredno zajeten (Izdaja Kulturna skupnost Celje, 602. strani). Med obilico prispevkov se naj omejim na omembo treh: Rast števila prebivalstva na celjskem območju v desetletju 1961-1971 (M. Natek), Novejša populacijska in ekonomska gibanja v velenjski kotlini (A. Sore) in Novine in novinski gozdovi (A. Mušič). Poleg <amnika in Škofje Loke premore Celje najbolj redne in razsežne krajevne zbornike, ki so zelo pomemben vir geografskega preučevanja.

Najnovejši meteorološki in klimatološki učbenik je izšel v Murski Soboti (Pomurska založba, 1974, 282 strani). Polni naslov: J. Pučnik, Vreme in podnebje. Na koncu je podrobno obdelano vreme Pomurja. Učbenik je koristen zlasti za srednjo šolo. Obsega tudi tabele r. mesečnimi temperaturnimi in padavinskimi vrednostmi za številne slovenske postaje za dobo 1925-1956.

Čeprav ni namen tega pregleda, omenjati geografske izdaje o Jugoslaviji, ne moremo mimo obsežne publikacije pod skupnim naslovom Geografija Hrvatske. Do aprila 1975 so izšle štiri knjige. V prvih dveh knjigah je obdelana Srednja Hrvatska (splošni del in prikaz po regijah), v 4. knjigi srečamo gorsko Hrvatsko in v šesti južno hrvatsko Primorje. Na ostale knjige, ki bodo dopolnile regionalno geografijo Hrvatske, še čakamo. Knjige je pripravil Inštitut za geografijo univerze v Zagrebu, tiskala pa Šolska knjiga (Školska knjiga) v letih 1974 in 1975. Po Zemljepisu Hrvatske, ki je izšel med drugo svetovno vojno, imamo tako pred seboj prvi povojni moderni regionalno geografski prikaz Hrvatske, ki se lahko stavlja ob Melikove pokrajinske opise Slovenije, le da je ilustriran in obsega na koncu tudi barvne fotografije. Sodelovali so najuglednejši hrvatski geografi.

Ivan Gams

D R O B N E N O V I C E

ZALOG E NAFTE NA SVETU

Po podatkih ameriške revije "Oil and Gas Journal" znašajo celotne zaloge nafte na svetu (po stanju 1. I. 1974) 85,7 milijard ton. Številke, ki jih prinaša spodnja tabela, se v zadnjih letih niso bistveno spremenile!

Zaloge nafte na svetu (v 1000 ton)

	Konec leta 1973	%
BLIŽNJI IN SREDNJI VZHOD		
Saudova Arabija	18 000 000	21,0
Kuwait	8 800 000	10,3
Iran	8 100 000	9,5
Irak	4 200 000	4,9
Abu Dhabi	2 900 000	3,4
Nevtralna zona	2 500 000	3,0
Sirija	1 400 000	1,6
Katar	850 000	1,0
Oman	720 000	0,8
Dubai	340 000	0,4
ostali	290 000	0,3
	48 100 000	56,2